

2022-06-22

LÄGESRAPPORT

om växtskydd i Norrlandslänet

Nr 1-2022. Observationerna är igång!

Spannmålen växer och observationerna är igång på allvar! Säsongens första lägesrapport uppmärksammar ett par olika insekter och en utsädesburen svampsjukdom. Lyckligtvis verkar vi vara förskonade från havrebladlöss i år!

Sommarfältvandringar!

Växtskyddscentralen medverkar i sommar på fältvandringar med fokus på spannmålsodling och integrerat växtskydd. Välkomna!

Torsta, Ås (Östersund) måndag 11 juli kl. 18.30 – ca 21.00

Röbäcksdalen, Umeå tisdag 12 juli kl. 09.30

Bjällsta gård och Frölanders lantbruk, Bjästa (Örnsköldsvik) tisdag 12 juli kl. 11.00

Hans Westlund, Hov (Sundsvall) tisdag 12 juli 18.30

Ersmarksgården, Skellefteå tisdag 12 juli 18.30

Böle Potatis, Piteå onsdag 13 juli 09.30

Stora Mu Svartbyn, Överkalix onsdag 13 juli 18.00

För mer information kontakta anders.lindgren@jordbruksverket.se / 070-662 18 85

Observationer

I Västernorrlands, Jämtlands, Norrbottens och Västerbottens län graderas skadegörare regelbundet i drygt 20 kornfält och ett havrefält. Denna veckas växtskyddsgraderingar gjordes i fält som var mellan 2-bladstadiet (DC 12) och tidig stråskjutning (DC 30-32)

Stick av **minerarflugor** var vanligt i Jämtland men förekom i mindre omfattning i Västernorrland och Västerbotten. **Fritflugeskador** konstaterades i enstaka fall. Primärangrepp av **bladfläcksjuka** har noterats i två fält i Norrbotten.

om växtskydd i Norrlandslänen

Näringsstick av minerarflugor

I vårsäden och vallar ser vi så här års ofta små vita prickar ut mot bladspetsarna. Det är minerarflugorna som gjort näringsstick. Sticken i sig har ingen betydelse men vissa av sticken är ägglägningsstick. Ur ägget kläcks en larv som äter sig fram inuti bladet. Larvens gång kallas mina och den blir bredare och bredare vartefter larven växer.

I de fall där minorna förekommer på de lägre bladen leder de inte till någon skördenedsättning. De övre bladen, som står för huvuddelen av assimilationen till kärnorna, förblir då oskadade.

Skär äggläggning vid senare tillfälle, när de övre bladen vuxit fram, så kan skörden påverkas.

I norra Dalarna och Hälsingland är det mycket vanligt med minerarflugor. Det är dock stora årsvariationer och skador av betydelse förekommer bara i vissa fält/år. Årets graderingar i vårsäd i dessa län visar att det är ett år med liten förekomst.

I Norrlandslänen förekommer angrepp vissa fält, vissa år.

Näringsstick av minerarfluga.

Minerarflugor är ca 2 mm långa och svarta.

När larven kläckts äter den en gång, mina, i bladet.

Bekämpning

För tillfället finns inga växtskyddsmedel som är godkända för bekämpning av minerarfluga.

om växtskydd i Norrlandslänen

Primärangrepp – första symptom av utsädesburen smitta

Primärangrepp av kornets bladfläcksjuka på plantans äldsta blad. Smittspridning har redan skett, troligen vid regn, och sekundära angrepp syns på ett yngre blad.

Svampsjukdomar kan bl.a. ha sitt ursprung från utsädet (främst kornets bladfläcksjuka) eller förfrukten (både kornets bladfläcksjuka och sköldfläcksjuka). Det är viktigt att använda ett analyserat utsäde som är betat/behandlat utifrån behovet.

De så kallade primärangreppen som har sitt ursprung från utsädes smitta, kan man se redan under tidig bestockning. De ger en indikation på kommande spridning i fältet.

Risikfält för bladfläcksjukdomar

Fuktigt och varmt väder gynnar angrepp av **kornets bladfläcksjuka** och **sköldfläcksjuka**. I fält med korn som förfrukt och med skörderester i markytan är risken för skördenedsättande skador störst. Lätta eller kapillära jordar innebär också ökad risk för angrepp, eftersom beståndet hålls fuktigare.

Smittkällan för sköldfläcksjuka är oftast skörderester av korn som ligger kvar på markytan.

Tabell 2. Bekämpning av olika svampsjukdomar i vårkorn.

Riktvärde för bekämpning	Optimal bekämpningstidpunkt
Symtom på mer än 10 % av de tre översta bladnivåerna, samt regnig väderlek under den senaste tvåveckorsperioden.	DC 37-39

Preparat: Det finns flera alternativ: Priaxor 0,5-0,75 l/ha, Ascra Xpro 0,4-0,6 l/ha eller Elatus Era 0,4-0,6 l/ha

Dosen anpassas efter smittograd, men var försiktig med alltför höga doser då den s.k. greeningeffekten kan göra att avmognaden fördröjs. Vid svampbekämpning senare än DC 37-39 är det **mycket** viktigt att hålla nere doserna för att den s.k. greeningeffekten inte ska göra att avmognaden fördröjs. I norra delarna av Sverige är det särskilt viktigt att välja låg dos – i nivå med nedre delen av intervallen ovan.

Förväxlingsrisk

Fläckar som lätt kan förväxlas med svampangrepp kan ibland förekomma. Fläckarna kan dels vara s.k. fysiologiska fläckar som ofta är sorts specifika, dels fläckar orsakade av sprutmedel eller växtnäingsbrist.

LÄGESRAPPORT

om växtskydd i Norrlandslänen

Lämna gärna nollruta

Genom att lämna en obehandlad ruta när du utför bekämpning eller gödslingar i ditt fält kan du lära dig mer om effekt av den behandling du utför. Blev det den effekt som du förväntade dig? Har du fått några sprutskador och hur kan dessa i så fall undvikas till nästa år?

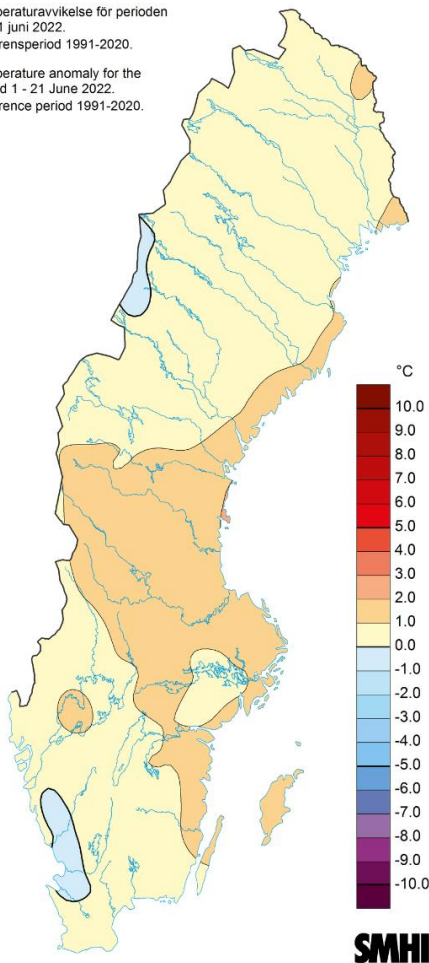

Väder

Nedan kan du se en översiktlig bild över hur temperatur och nederbörd avviker från det normala hittills i juni. Det har i genomsnitt varit varmare än normalt, medan nederbörden varierar.

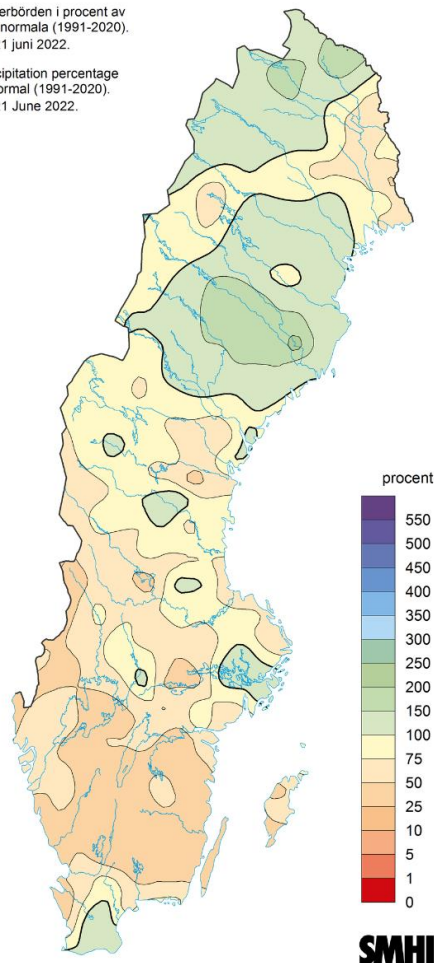
Temperaturavvikelse för perioden
1 - 21 juni 2022.
Referensperiod 1991-2020.

Temperature anomaly for the
period 1 - 21 June 2022.
Reference period 1991-2020.

Nederbörden i procent av
den normala (1991-2020).
1 - 21 juni 2022.

Precipitation percentage
of normal (1991-2020).
1 - 21 June 2022.

Växtskyddscentralen Uppsala

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden